

Képekké változott történetek

Jankovics Marcell illusztrációi a Forrás Galériában

Az illusztráció tanítson, s mindenekelőtt legyen szép – vallja Jankovics Marcell Kossuth-díjas rajzfilmm rendező, művelődéstörténész, könyvillusztrátor, akinek illusztrációiból a budapesti Forrás Galériában nyílt kiállítás. A tervek szerint a művész hatvannyalcadik születésnapján megnyílt tárlatot a következő két évben egy-egy újabb bemutató követi, hogy a kerek évfordulóra kerékké váljon a kép az alkotó illusztratori munkásságáról.

L Á T - H A T Á S

■ P. SZABÓ ERNŐ

Nem divat manapság könyvillusztrációkból rendezni önálló kiállítást, talán mert a szép, illusztrált könyvek még mindig nem kerültek az őket megillető helyre. Pedig fontos lenne, hogy a nagyközönség is érezkelje, milyen teremtő energiákat hordoz a kortárs magyar könyvillusztráció művészete. Paradox módon erről külföldön többet tudnak, mint idehaza, hiszen a Magyar Illusztrátorok Társasága tagjai rendszeresen bemutatkoznak a műfaj jelentős külföldi fórumain. Az elmúlt tíz évben nem adtak ki olyan katalógust, amelyen ne kapott volna helyet Jankovics Marcell néhány lapjának reprodukciója. Itthon azonban nem került még sor a Forrás Galériához hasonló vállalkozásra.

Az első válogatás azt mutatja, hogy a lehető legkülönbözőbb mű-

Még nem rendeztek Jankovics Marcellnak ilyen kiállítást FOTÓ: HEGEDŰS MÁRTA

vek ragadták meg képzeletét. A munkák egyik nagy csoportja arra az immár több évtizedes kapcsolatra utal, amely Az ember tragédiájához fűzi az alkotót, aki majd húsz éve dolgozik a színműből készülő animációs filmen. A kiállított művek egy része előkészítő vázlatnak nevezhető, a másik egy-egy szín legfontosabb jelenetei, kulcsmodatai alapján készült nyomda- vagy épp filmszalagra kész alkotás. A másik csoport rajzain Rejtő Jenő hősei elevenednek meg, kapnak szó szerint határozott karaktert, arcot

és kosztümöt, olykor bőséges verbális kiegészítéssel, de mindenekelőtt a könnyedén futó vonalak kötik össze magától értetődő természetességgel a húszas-harmincas évek elegáns art deco formáit és Pizkos Fred és társai súlyos egyéniségét. Hogy egy-egy vonalminőség milyen sok mindent képes elmondani önmagában is, arról a Sziszifusz-sorozat lapjai beszélnek meggyőzően – kiváló kiállítárendezői ötlet eredményeként kerültek éppen az emeletre vezető lépcső mellett falra.

Farsangi dámák harca az RTL-en

TELEVÍZIO

■ VARGA KLÁRA

Mindazok, akik azon háborognak, hogy a Csillag születik című tehetségkutató műsorban profik és amatőrök együtt küzdenek minden idők leginkompetensebb magyar zsűrijének kegyeire, azok elfelejtik, hogy az elmúlt húsz évben sem a közszolgálati, sem a kereskedelmi csatornák nem tördeltek azzal, hogy a különféle művészeti ágakban felbukkanó új tehetségeket nagy számban, rendszeresen bemutassák, mindíg esetleg, mindig nexusfüggő volt, hogy kinek az arcát és a munkáját ismerik meg a képernyőről. Így aztán sok mai profi közismertségben semmivel nincs beljebb, mint egy tehetséges amatőr. Pedig a nagy kereskedelmi csatornák annyi mindent ígértek, mielőtt frekvenciához jutottak. Nyilván nem lenne nehéz a fejükre, illetve külföldi tulajdonosaik fejére olvasni a mulasztás-gyöket, a be nem tartott passzusokat, a temérdek kárt, amit okoztak, s aztán kiüzní őket a pusztaságba, beszántani, sával behinteni a helyüket is. Addig is marad a furcsa káröröm azon, ahogyan szép fokozatosan lefelé kapaszkodnak, ahogyan még azt is tönkreteszik, amit korábban kiktűztek, vagy ami addig magától értetődően működött. Ahogyan próbálnak közben talmi előnyöket csiholni a rohamos tévesztésből.

A Benkő feleséget keres című műsor viszont már eleve bukkott, el-

vetelt szériának született. Benkő Dániel, a kiérdemesült lantművész a különféle celebműsorokban meztelenkedéssel, trágárkodással leközvetlenül viszolygást keltett ugyanis az elmúlt évek során a magyar populáció terjedelmes hányadában, s most konzumhölgyeket, statisztákat vásároltak neki az RTL Klubon, melléjük pedig beszerettek néhány nagymamakorú hölgyet abból a típusból, aki éppen másodvirágzását éli, mint nő, viszont mint ténenező, még ma is szívesen gyűjtene pénzt Isaura kiszabadítására. Szóval minden teketória nélkül kész hülyét csinálni magából. És most azt játsszák minden hétfőn este, hogy Benkő hergeli a szegény, szerelmes, butuska banyákat, a statiszták unatkoznak, a nézőben egy villanásig győz a pletykaes kukkoló, aki igazából mindennap szeretne egy új hódítástörténetet hallani, eszébe jut Csokonai a Karmyóneval, hogy az is milyen vicces. És tényleg milyen jó lenne végre valami jó tévéműsor, egy tényleg humoros, évődő, de nem durva játék, vagy egy jó magyar tévéfilm akár, és mondjuk feltámadna hozzá Gobbi Hilda, de Molnár Piroska is nagyon jó lesz. Igen, de ez itt most nem az. Ezek a farsangi dámákkák, akik halálra marják egymást a semmiért, a nem létező dicsőségért, azért, hogy hülyét csináltak magukból a nyári felvételeken, visszamenek már a régi világukba, ahol jó, ha csak kinevetik, s meg nem vetik, ki nem közzétesik őket.

(Benkő feleséget keres – RTL Klub – november 16. – 21.20.)

I N F R A K U L T Ű R A

A rózsá neme

■ HEGYI ZOLTÁN

A rózsá biztosan nő. A hóvirág talán férfi, a kála, a gerbera is, az ibolya, a gyöngyvirág talán nő, de a rózsá biztosan. Nézem a novemberi rózsákat a kertben, jó idő volt rájuk az elmúlt napokban, gyönyörűen nyílnak a szabadban, az illatukat messziről érezni. A november amúgy különösen szomorú hónap, a sötétség fejedelmének kedvence, az elmúlás örök hirdetője. Könyörtelen tükör a sárban, lehullott levelek között, amire diók potyogtak, és meghasadt. A korai felhőmályban olyan a fehérek között az egy vörös rózsá, mintha a király lánya jött volna látogatába. Lehet, hogy így is van, a rózsá, különösen a novemberi Árpád-házi Szent Erzsébet virága, és ezek most az ő napjai. Ünnepe a római naptár szerint november 17-e, mi 19-én köszöntjük, és 16-án halt meg 1231-ben, huszonnyévesen. II. András király lánya volt, tizennyévesen férjhez adták Lajos türingiai örgrófhhoz, aki hat évvel később, útban a Szentföld felé meghalt. Erzsébet ezután belépett a ferences rendbe (pontosabban a klarisszákhöz, akik Szent Ferenc követője, Assisi Szent Klára után választották nevüket), és hátralévő életét szegények és betegek gondozásának szentelte, kórházakat és templomokat építtetett. Halála után három évvel avatták szenté.

Elesettek és rózsák. Gyermekkorában rendszeresen összegyűjtötte a konyhán az ételmaradékokat, és a kötevényben csempészte ki a vár előtt kolduló nyomorultaknak. Egyszer az apja megállította az udvaron, és megkérdezte, hogy mit rejtete a ruhájában. Rózsákat, felelte Erzsébet, ami elég valószínűtlennek tűnt, mivel havazott. A király dühösen meg rántotta a kötevényt, és abból valóban rózsák hullottak a földre. Kötevény és rózsá. A kassai dóm föltára. Pár évvel később egy patak partján imádkozott éppen rózsászorúval a fején, amikor megkapta a hírt, hogy házassága hamarosan megkötötték. A koszorút a vízbe dobta, mire egész rózsaszőnyeg borította be a víztükröt. Már Lajos felesége volt, amikor egy téli napon egy belpoklos fiút talált a wartburgi vár közelében. Magával vitte, sebeit ellátta, és a saját ágyába fektette. Mikor a férje értesült a történetéről, és dühödten beviharzott a szobába, rózsá-illatot érzett. Felrántotta a takarót, az ágyon rózsák között a megfeszített Jézust látta. A rózsá télen vér a hóban. A rózsák istennője Vénusz, a rózsát az ő vére festette pirosra. Botticelli: Vénusz születése, a legszebb megfestett nőalak, rózsák között. Rózsá a szájban, tangó. Eco persze azt írja A rózsá nevében, hogy mint szimbolikus képnek annyi a jelentése, hogy már semmit sem jelent. Akkor az egyszerűség kedvéért maradjunk a világmindenségénél. Hamvas így kezdi A virágzedés lélektana című esszéjét: „Ha majd életem végén a Halál Angyala elé jutok, azt hiszem, lázadás nélkül fogom tudni követni az ismeretlenbe. Elmulasztottál valamit? Azt válaszolom: Nem hiszem. De ha majd így szól: Sajnálsz itt hagyni valamit? Azt fogom mondani: A virágokat. Szívesen és könnyen lemondok arról, ami a földön él, de a virágok, a virágok!”

Csendzene és zongora: Diana Krall

■ KLEMENTISZ

Élő bizonyíték arra, hogy a populáris dzsessz nem a magas művelézet szakadt farmeros változata, és még csak nem is idézhető utánérzése: az utóbbi évtized világszerte legsikeresebb női dzsesszelőadója, a kanadai születésű Diana Krall ma este nyolckor a Budapest Sportarénában ad koncertet. Kecsegtető részlet annak, aki a helyszín hallatán felszisszen; a belső teret színházias hangulatúvá alakítják, és ott csak zongora lesz, mögötte egy fátyolos alt, csendzene és melengető burokbéke a sorban tizenkettedik album (Quite Night) dalaival úgy, ahogy azt csak Diana Krall tudja. A siker Krall-féle receptje talán az, hogy Kanada női hangja mil-lió nagyságrendben eladott albumokkal és raklapnyi díjjal a háta mögött is meg tudta tartani maga körül azt az intimitást sugárzó atmoszférát, amitől az ember nem sztorozza le csak úgy, csípőből. Már csak azért sem, mert sok show-biznisz-termék között Diana Krall magas szintű zenei képzettségével, kiváló zongoratudással és Grammy-díjjal elismert zeneszerzői teljesítményével kétségtelenül kilóg a sorból.

Rajta kívül senkinek nem sikerült még olyan dzsesszalbumot összehozni, amely egy (réteg)műfaj kereteit szétélesztve az Év albuma kategóriában is labdába tudott rúgni a zenék és előadók legrangosabb megmérettetésén. Őt év után tér vissza Magyarországra, új lemezzel, új lendülettel; vétek lenne kihagyni.

Prima Primissima Díj

ISMÉT IZGALOM ÉS ÖRÖM!

IZGALOM, hogy szavazatával sikerül-e Közönségdíjhoz segíteni kedvencét!

ÖRÖM, mert egy A-osztályú autót nyerhet a Mercedes-Benz Hungária Kft. és a Pappas Auto Magyarország Kft. jóvoltából!

Legjobb a legjobb között.

Ismét reflektorfénybe kerülnek hazánk kiemelkedő tehetségei, a tudományos, kulturális, művészeti és sportélet kiválóságai. A Prima Primissima Díj várományosai 10 kategóriában indulnak, és minden kategóriában 3 jelölt verseng majd a legjobbnak járó kitüntetésért. A díjazottak között minden évben 700 000 euró kerül kiosztásra. A kategóriák győztesei 2009. december 4-én, az MTV által közvetített Prima Primissima Galán vehetik át az 50 000 euró pénzjutalommal járó Prima Primissima, és a 10 000 euróval járó Prima Díjakat. A szakmai elismerésen kívül egy Közönségdíjas 50 000 euró értékű jutalomban is részesül.

Hogy ki a legérdemesebb a Prima Primissima Közönségdíjra, azt Ön dönti el!

Kérjük, hívja a kedvence alatti telefonszámot, majd billentyűzze a mögötte látható egyjegyű számot, vagy ugyanerre a számra küldje el SMS-ben a telefonszám mögött található egyjegyű számot legkésőbb 2009. november 30-ig. Szavazatát leadhatja a www.primaprimissima.hu honlapon is.

BARTÓK VONÓSNÉGYES
TEL/SMS: 0670-70-77-008/1

KELÉN PÉTER
TEL/SMS: 0670-70-77-008/2

SÁNTA FERENC (IFJ.)
TEL/SMS: 0670-70-77-008/3

A szolgáltatás NEM emelt díjas! Az egyes kategóriák jelöljeinek neve, önéletrajza, valamint a játék leírása megtalálható a www.primaprimissima.hu weboldalon.

Bemutatjuk Önnek a **MAGYAR ZENEMŰVÉSZET** kategória három jelöltjét.

Bartók Vonósnégyes
Az 1957-ben alapított kétszeres Kossuth-díjas együttes, amely mindvégig Magyarországon élt és dolgozott, eddig világszerte több mint 4200 koncertet adott. A New York Times szerint: „Kétségtelenül a világ nagy quartettjei között a helyük”.

Kelen Péter
Operanékes. A 20. század végi operarajzás egyik meghatározó egyénisége, akit többek között Allred, Edgar, Don José, Don Carlos, Faust szerepeiben is láthatott a közönség. Oratórium-énekesként is jelentős. Munkásságát Kossuth-díjjal is elismerték.

Sánta Ferenc (ifj.)
Liszt és Kossuth-díjas hegedűművész-tanár, primás. Idén ünnepli munkásságának 40. évfordulóját. A Magyar Nemzeti Cigányzenekar elnöke és művészeti vezetője. Kiemelkedő művészi tevékenységével öregbíti a magyar zenei kultúra jó hírét itthon és külföldön.

Ne feledje, szavazatával sorsoláson vesz részt, és egy A-osztályú személygépkocsi boldog tulajdonosa lehet!

